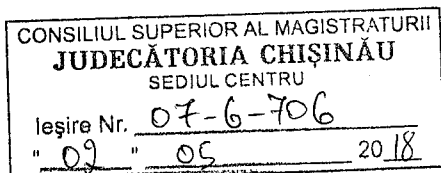

mun. Chișinău, bul.Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md
jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfânt, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40 , e-mail:

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, Alexandru Lăpușneanu 28, MD-2004

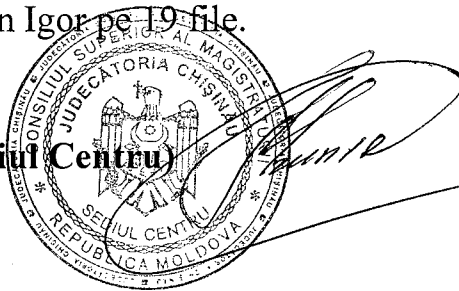
În procedura Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) se află spre examinare cauza penală privind învinuirea lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova.

Vă expediem încheierea Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) din data de 23 aprilie 2018 prin care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, la sesizarea depusă avocatul, Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor pentru verificarea constituționalității art.364/1 din Codului de procedură penală.

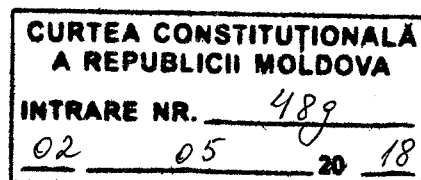
Anexe:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) din data de 23 aprilie 2018 pe 7 file;
2. Sesizarea depusă de avocatul, Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor pe 19 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

Maria Frunze

ÎNCHEIERE

23 aprilie 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței

Judecător

Grefier

Maria Frunze

Victoria Țințari

Cu participarea:

Procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale -
Nadejda Barbat

Apărătorii inculpaților: Iurie Bargan, Adrian Istrati, Ludmila Niculcea, Georgeta Lupea,
Svetlana Olari

Inculpaților: Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii; Cibric Alexandru Serghei;
Popînin Igor Vladimir; Bolandău Ivan Danil; Bocan Mihail Vasile; Bolandău Nicolai Vladimir;

Examinînd în ședință de judecată cererea înaintată de avocatul Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b), d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova,

c o n s t a t ă :

Partea descriptivă:

1.La data de 05 februarie 2018, la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a parvenit cauza penală privind învinuirea lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova.

2.La data de 06 februarie 2018, prezenta cauză penală a fost repartizată repetat prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor ceea ce se confirmă prin fișa de repartizare anexată la materialele dosarului.

3.Prin încheierea din data de 08 februarie 2018, în acord cu prevederile art. 345 alin.(1) CPP a fost fixat termenul pentru examinarea prezentei cauze penale.

4.În ședința de judecată **avocatul Iurie Bargan în interesele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor** a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală, în întregime,

(1) *Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

(2) *Judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decît dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe.*

(3) *În cadrul ședinței preliminare sau pînă la începerea cercetării judecătorești, instanța îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în*

faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvîntul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate.

(4) Instanța de judecată admite, prin încheiere, cererea dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sînt stabilite și dacă sînt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului.

(5) În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care pot lua încă o dată cuvîntul în formă de replică. Dacă în ședință participă partea vătămată, partea civilă și partea civilmente responsabilă, cuvînt în dezbateri li se oferă și acestora.

(6) În caz de admitere a cererii privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, sentința se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol.

(7) În caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin.(1), dispozițiile art.382–398 se aplică în mod corespunzător. Partea introductivă a sentinței conține, pe lângă datele expuse la art.393, mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(8) Inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

(9) În caz de respingere a cererii, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală; prin raportare la prevederile art. 16 alin. (2), art.21, art. 26 alin.(1) și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

5.În motivarea cererii avocatul Iurie Bargan a indicat că potrivit învinuirii formulate inculpații Spian Alexandru și Popînin Igor acționând cu intenție în cadrul grupului criminal organizat creat în acest scop, au comis trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, eludându-se controlul vamal, de două sau mai multe persoane, în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 46 și art. 248 al. (5) lit. b) și d) din Codul penal.

5.1 A indicat că în ședință de judecată inculpații Pungă Vitalie Victor, Bolandău Ivan Danii, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir au înaintat cereri prin care au solicitat examinarea cauzei penale în privința lor în conformitate cu prevederile art. 364/1 Cod procedură penală, indicînd că recunosc săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

5.2 A menționat că inculpații Spian Alexandru, Popînin Igor, Cojocari Alexandru și Cibric Alexandru a declarat că doresc ca cauza penală să fie examinată în procedură generală, deoarece nu recunosc vinovăția în cele incriminate.

5.3 A explicat că prezenta excepție de neconstituționalitate constă în faptul de a pune în esență complicațiile pe care le determină aplicarea procedurii simplificate adică cea reglementată de art.364¹ Cod de procedură penală și anume în cauzele cu mai mulți inculpați, dintre care unii apelează la această procedură iar alții nu.

5.4 A invocat neconstituționalitatea normelor legale sus indicate din perspectiva încălcării principiilor statului de drept și anume cel al legalității, al securității raporturilor juridice, al principiului prezumției nevinovăției.

5.5 A făcut trimitere la lipsa calității și previzibilității prevederilor legale enunțate, care își au aplicabilitate în cadrul procesului penal de care a indicat, subminează realizarea practică a

garanției reprezentate de principiul prezumției nevinovăției proclamat de art. 21 al Constituției R. Moldova.

5.6 De altfel, acest principiul al prezumției nevinovăției este un pilon al procesului penal, fiind reglementat prin art. 8 alin. (1) Cod procedură penală, *fiind indicat că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă.*

5.7 A explicat că este evident că pentru a fi aplicat în înțelesul său, un act normativ trebuie să fie precis, previzibil și în deplină concordanță cu întreg sistem legislativ și totodată să asigure de după cum a afirmat mai sus, securitatea juridică a destinatarilor săi. În opinia susținută, în acord cu principiul general al legalității, care la fel reprezintă un pilon de bază a statului de drept, este necesară asigurarea accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le respecte pentru asigurarea acestor exigențe.

5.8 Principiul previzibilității impune ca autoritățile publice să reglementeze relațiile sociale prin adoptarea de acte normative care să intre în vigoare, în cazuri justificate, după trecerea unei perioade rezonabile de timp, cu aducerea în concordanță a altor reglementări legale, astfel încât să permită oricărei persoane să poată recurge la consultanță de specialitate în vederea adoptării unei atitudini potrivite.

5.9 Lipsa unei asemenea exigențe a normelor juridice determină o nesiguranță a raporturilor juridice, care poate avea ca efect vătămarea drepturilor subiecților de drept vizați de ipoteza normei legale.

5.10 Totodată, asigurarea securității juridice trebuie observată cu mai mare strictețe în cazul regulilor cu implicații și consecințe restrictive pentru cetățenii Republicii Moldova.

De aceea, în condițiile în care prin prevederile legale criticate sunt create premise privind încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale în modul în care a descris, este necesară înlăturarea acestora prin declararea neconstituționalității.

5.11 A indicat că se impune a fi obiect de analiză minuțioasă, întrebarea și anume în ce măsură procedura reglementată de art. 364¹ Cod procedură penală, afectează drepturile altor persoane, implicate în procedura de judecată de drept comun, cum poate fi evitată încălcarea prezumția de nevinovăție a inculpaților care nu optează să uzeze de procedura simplificată și, nu în ultimul rând, dacă această instituție este suficient reglementată și oferă suficiente garanții în vederea respectării drepturilor și intereselor celor indicați mai sus.

Aceste dispoziții procesual - penale sunt lipsite de claritate și previzibilitate, fiind contrare prevederilor constituționale sus indicate.

5.12 A atras atenția și asupra faptului că potrivit redacției în vigoare a acestor prevederi procesual - penale, posibilitatea acordată judecătorului de a respinge cererea de examinare a cauzei în procedură simplificată (*în special în cauzele penale cu mai mulți inculpați*) și de judecare în această procedură simplificată nu este dublată de criteriile obiective pe care acesta trebuie să le aibă în vedere.

Astfel, textul legal sus - indicat nu instituie limitele înăuntrul cărora judecătorul poate respinge cererea, competența acordată judecătorului putându-se transforma într-un abuz care nu poate fi cenzurat.

În asemenea situații și anume când într-o cauză penală o parte dintre inculpați solicită aplicarea procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod procedură penală, iar alții nu, instanța de judecată este pusă într-o situație inedită, datorată faptului că soluția de admitere a cererii respective, deschide calea unui șir de complicații procedurale, din care nu se poate ieși fără compromisuri substanțiale.

Astfel, în asemenea situații în prim plan apar aspectele legate de respectarea regulilor

privind dreptul la un proces echitabil în privința tuturor inculpaților și anume în privința celor ce nu au optat pentru examinarea cauzei penale în procedură simplificată.

5.13 A precizat ca hotărîrea de condamnare dată în urma procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod procedură penală, este una prin care instanța își însușește integral teza rechizitoriului, iar judecătorul neavînd posibilitatea de a reține altă stare de fapt decît cea descrisă în actul de sesizare înaintat de către acuzare.

5.14 Prin urmare, sentința adoptată ca urmare a examinării cauzei penale în conformitate cu procedura stabilită la art. 364/1 Cod procedură penală, nu este doar una prin care este condamnat inculpatul/inculpații respectivi și anume cei care au uzat de procedura simplificată, ci și una prin care instanța validează pe deplin actul de punere sub învinuire și probele administrate de către organul de urmărire penală, inclusiv în privința situației de fapt, fiind, practic, imposibil să revină asupra acesteia printr-o altă hotărîre dată după finalizarea cercetării judecătorești ce îi vizează pe ceilalți inculpați.

5.15 Mai mult, admițînd că judecătorul ce examinează cauza penală în privința inculpaților ce nu au solicitat examinarea cauzei penale în conformitate cu prevederile art. 364/1 Cod procedură penală, va pronunța o soluție de achitare sau chiar de condamnare în privința acestora, în cuprinsul acestei soluții reținînd o alta stare de fapt decît cea descrisă în sentința pronunțată în privința inculpaților ce au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, devin incidente dispozițiile legale privind revizuirea hotărîrilor judecătorești care nu se pot concilia, conform art. 458 alin. (1) pct. 3) Cod procedură penală.

Altfel spus, o nouă hotărîre, diferită de cea pronunțată anterior este, *a priori*, supusă revizuirii, efectul fiind desființarea ambelor hotărîri și reluarea judecății.

De altfel, într-o logica a absurdului, ambele proceduri judiciare pot rămîne eficiente numai în măsura în care se conciliază, adică în măsura în care și cea de-a doua îmbrățișează teza expusă de către acuzare în rechizitoriu.

5.16 Șansele pronunțării și punerii în executare a unei hotărîri diferite sunt, deci, nule, soluția „acceptabilă” pentru instanța de judecată ce examinează cauza penală în privința inculpaților ce nu au optat pentru procedura simplificată, în aceste împrejurări fiind de a confirma din nou acuzația astfel cum este ea descrisă în actul de învinuire expusă în rechizitoriu.

5.17 A indica și argumentul legat de faptul că odata stabilit, în cadrul primei judecați, că nu este necesară administrarea de probe noi sau readministrarea probelor de la urmărirea penală pentru dovedirea acuzațiilor, judecătorul ce a examinat cauza potrivit procedurii simplificate și-a spus părerea cu privire la utilitatea și relevanța acestora, în cealaltă procedură ce urmează, o eventuală admitere avînd doar rolul de a formaliza procedura de drept comun.

În același timp, chiar prima hotărîre ar putea fi pusă sub semnul îndoielii, dacă sunt admise probe în cauza rămasă pe rol pentru a dovedi, de exemplu, elementele constitutive ale infracțiunii pentru care ceilalți inculpați au fost deja condamnați.

5.18 A explicat că în mod normal în cauza penală în care există mai mulți inculpați și o parte din aceștia nu recunosc vinovăția și nu doresc examinarea cauzei în conformitate cu procedura simplificată și există multiple dubii cu privire la comiterea de către aceștia a infracțiunilor incriminate, instanța de judecată urmează a respinge în baza unor criterii obiective și rezonabile, cererea formulată de inculpat/inculpați de examinare a cauzei în conformitate cu procedura simplificată, întrucît ceea ce prevalează este existența unui proces echitabil, despre care nu se poate vorbi în măsura în care se neagă principiul aflării adevărului.

Este evident că nu simpla recunoaștere a învinuirii, chiar și integrală, este determinantă pentru a se da eficiență unui proces echitabil desfășurat în limitele legalității și imparțialității, aceasta constituind doar o condiție procedurală, ci stabilirea vinovăției inculpatului cu privire la faptele reținute în sarcina sa.

5.19 Astfel, judecătorul nu este obligat, în absența convingerii cu privire la sinceritatea inculpatului - chiar dacă acesta recunoaște în totalitate faptele reținute în sarcina sa -, să admită

cererea formulată de inculpat, ceea ce reprezintă o materializare a principiului înfăptuirii justiției de către instanțele judecătorești.

Prin urmare, instanța este obligată de a respinge cererea inculpatului/inculpaților, chiar și în condițiile unei recunoașteri totale a faptelor reținute în sarcina sa și anume atunci când nu este lămurită asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei și consideră că judecata nu poate avea loc numai în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, ci trebuie să se facă potrivit dreptului comun.

Anume asemenea situații urmează a fi reglementate de către legiuitor în limitele normelor de procedură penală de care am menționat.

Astfel, inculpații ce nu au recunoscut, în sensul neînsușirii rechizitoriului, sunt lipsiți de dreptul la apărare în virtutea argumentelor expuse supra, astfel cum acesta este garantat de art. 6 parag. 3 lit. d) din CEDO.

5.20 Consideră întemeiat că aceste reglementări procesual - penale ar urma să conțină în mod expres prevederile potrivit cărora examinarea cauzei în procedură simplificată în privința unor inculpați nu poate aduce atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților ce nu pledează pentru o asemenea procedură.

Poziția participanților la proces:

6. Inculpații, Spian Alexandru și Popînin Igor, în ședința instanței de judecată au susținut cererea înaintată de apărătorul acestora și au solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală al Republicii Moldova, integral.

7. Inculpații, Cojocari Alexandru și Cibric Alexandru și apărătorii inculpaților, Ludmila Niculcea, Georgeta Lupea și Svetlana Olari în ședința de judecată au optat pentru admiterea cererii depuse de avocatul, Iurie Bargan, în vederea sesizării Curții Constituționale a RM cu exercitarea controlului constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală, în întregime.

8. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Nadejda Barbat s-a expus asupra respingerii cererii depuse de apărătorul inculpaților Iurie Bargan, în vederea sesizării Curții Constituționale a RM cu exercitarea controlului constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală, în întregime, avînd în vedere faptul că anterior Curtea Constituțională s-a expus asupra constituționalității normei invocate de către avocatul, Bargan Igor.

9. Inculpații Bolandău Ivan, Bocan Mihail, Bolandău Nicolai, Pungă Vitalie și apărătorul inculpaților – Adrian Istrati, în ședința de judecată, la fel, s-a pronunțat asupra respingerii cererii depuse de apărătorul inculpaților Iurie Bargan, în vederea sesizării Curții Constituționale a RM cu exercitarea controlului constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală, în întregime, avînd în vedere faptul că anterior Curtea Constituțională s-a expus asupra constituționalității normei invocate de către avocatul Bargan Igor și instanța de judecată nu poate ridica din nouă excepția de constituționalitate pe aceleași temeuri.

Aprecierea instanței de judecată:

10. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de avocatul Igor Bargan în numele inculpaților, Spian Alexandru și Popînin Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, întemeiată și o va admite din următoarele considerente:

11. În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, ”Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”

12. Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor

Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.

13. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

14.La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

15. După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

16. Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile art.364¹ Cod de procedură penală al Republicii Moldova, în întregime - care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces penal - avocatul, Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor.

17. Cu referire la argumentul invocat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Nadejda Barbalat și apărătorul inculpaților Adrian Istrati, precum că Curtea Constituțională a fost sesizată anterior și s-a expus asupra constituționalității prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, prin ”Hotărârea din 09 martie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a art.364¹ Cod de procedură penală”, instanța de judecată îl consideră neavenit și lipsit de suport legal . Or, prin prin hotărârea din 09 martie 2017 Curtea Constituțională s-a expus asupra contituționalității normei indicate din perspectiva respectării drepturilor părții vătămate în procesul penal examinat în baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Pe cînd în speță s-a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală, în întregime, din perspectiva respectării principiului prezumției nevinovăției și a dreptului la apărare a inculpaților care optează pentru examinarea cauzei penale în procedură generală vis-à-vis de inculpații din aceeași cauză penală, care recunosc vinovăția în cele imputate și solicită examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În circumstanțele relatate instanța de judecată conchide că în speță nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd același obiect de examinare, în situația dată problemele de drept ridicate de avocatul, Iurie Bargan fiind diferite decît cele asupra cărora s-a expus Curtea Constituțională.

18. Totodată, normele procesuale invocate drept neconstituționale de către avocatul, Iurie Bargan în numele inculpaților, Spian Alexandru urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze penale în instanța de fond.

19. În acest context, notăm că în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 364¹ Codului de procedură penală.

20. Totodată, instanța de judecată consideră inoportună suspendarea examinării cauzei penale de învinuire a lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b), d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova, dar fiind faptul că trei dintre inculpați de află în stare de arest preventiv, or în temeiul art.20 alin.(3) Cod de procedură penală, *Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale în care sînt persoane aflate în arest, precum și minori, se fac de urgență și în mod preferențial.*

21. Sintetizînd circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b), d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 7, 341-342 Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

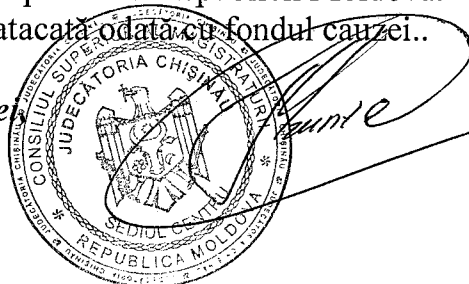
Se admite cererea înaintată de avocatul Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Spian Alexandru Ion, Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Serghei, Popînin Igor Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin.(5) lit.b), d) Cod Penal al Republicii Moldova și Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit.b) și d) Cod Penal al Republicii Moldova.

Se ridică excepția de neconstituționalitate, la sesizarea depusă de Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor pentru verificarea constituționalității art.364¹ din Codului de procedură penală al Republicii Moldova în întregime sub aspectul corespunderii cu prevederile art. 16 alin.(2), art.21, art. 26 alin.(1), art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul, Iurie Bargan în numele inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor pentru verificarea constituționalității art.364¹ Cod de procedură penală al Republicii Moldova.

Încheierea poate fi atacată odată cu fondul cauzei..

Președintele ședinței
Judecător

Maria Frunze

Curtea Constituțională a
Republicii Moldova

SESIZARE

în temeiul art. 135 alin. (1) din Constituției

I. AUTORUL SESIZĂRII

Avocatul Iurie Bargan, apărător al inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor învinuiți de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 248 alin. (5) Cod penal, în cadrul cauzei penale aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, Judecător Maria Frunze.

Adresă de corespondență: CA „Iurie Bargan” mun. Chișinău, str. Albișoara, 4 et. 11 bir. 1106 tel. 068400426.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor procesula penal și anume:

- art. 364/1 alin. (1) *Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

alin. (2) Judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decît dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe.

alin. (3) În cadrul ședinței preliminare sau pînă la începerea cercetării judecătorești, instanța îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvîntul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate.

(4) Instanța de judecată admite, prin încheiere, cererea dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sînt stabilite și dacă sînt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului.

(5) În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întrebă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care pot lua încă o dată cuvîntul în formă de replică.

(6) În caz de admitere a cererii privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, sentința se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol.

(7) În caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin. (1), dispozițiile art. 382-398 se aplică în mod corespunzător. Partea introductivă a sentinței conține, pe lîngă datele expuse la art. 393, mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(8) Inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

(9) În caz de respingere a cererii, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală.

Este necesară verificarea constituționalității acestor prevederi procesuale – penale, urmînd a fi raportate la articolele 16 alin. (2), 21, 26 alin. (1), 54 din Constituția R. Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În prezenta cauză penală, inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor le-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 248 alin. (5) Cod penal, pretins a fi comisă în circumstanțele descrise în actul de punere sub învinuire și anume:

În perioada lunii septembrie 2017, Spian Alexandru Ion, împreună și de comun acord cu Cojocari Alexandru Grigorii, Cibric Alexandru Sergiu, Popînin Igor Vladimir, Pungă Vitalie Victor, Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir, precum și cu alte persoane la moment nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul trecerii peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor prin contrabandă, au constituit în acest sens un grup criminal organizat, acționând coordonat și împărțind rolurile între ei, implementând o schemă de introducere pe teritoriul Republicii Moldova din Ucraina prin regiunea Transnistreană, eludând controlul vamal, a mărfurilor de larg consum în proporții deosebit de mari, destinate comercializării ulterioare pe teritoriul țării.

Astfel, în perioada lunii septembrie 2017, în vederea realizării scopului infracțional comun, Spian Alexandru Ion, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Cojocari Alexandru, Cibric Alexandru Sergiu, precum și alte persoane la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, au organizat activitatea de transportare din Ucraina în Republica Moldova, primind în acest sens comenzi de la mai multe persoane fizice care au procurat mărfuri de la piața amplasată în regiunea Odesa din Ucraina în vederea transportării acestora pe teritoriul Republicii Moldova evitând procedura legală de vămuire, mărfurile fiind preluate de la beneficiari nemijlocit de către Cojocari Alexandru, Cibric Alexandru Sergiu, precum și alte persoane la moment neidentificate de către organul

de urmărire penală, în lipsa unor acte de însoțire sau de proveniență necesare pentru vămuire la introducerea pe teritoriul Republicii Moldova.

Continuând realizarea scopului infracțional comun, prin intermediul unor persoane necunoscute organului de urmărire penală, Spian Alexandru, Cibric Alexandru și Cojocari Alexandru, la fel în lipsa unor acte de proveniență sau de însoțire, prin eludarea controlului vamal, au organizat introducerea mărfurilor menționate pe teritoriul Republicii Moldova, acestea fiind plasate temporar la un depozit situat pe teritoriul satului Cioburciu din regiunea Transnistreană a Republicii Moldova,

Ulterior, la indicația și sub supravegherea lui Spian Alexandru, Popînin Igor, precum și a altor personae la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, o parte din marfa depozitată, la 24.09.2017 a fost preluată în continuare de către Pungă Vitalie, care era ajutat de către Bolandău Ivan, Bocan Mihail și Bolandău Nicolai, ultimii trecându-le în partea dreaptă a Nistrului și transportându-le cu ajutorul mijlocului de transport de model „Mercedes Sprinter” cu numerele de înmatriculare KII 457 pe drumurile de ocolire a posturilor vamale interne de control spre mun. Chișinău, unde acestea urmau a fi depozitate, iar ulterior preluate de către Igor Popînin, Spian Alexandru, Cibric Alexandru și Cojocari Alexandru, cu repartizarea ulterioară persoanelor fizice care le-au procurat și au comandat transportarea acestora din Ucraina în Republica Moldova.

Astfel, la 24.09.2017, aproximativ la ora 03:10, în mijlocului de transport de model „Mercedes Sprinter” cu numerele de înmatriculare KII 457, condus de către Pungă Vitalie, pe traseul Ștefan Vodă - Căușeni - Chișinău, la intrarea în or. Căușeni din direcția raionului Ștefan Vodă, în timp ce erau transportate spre mun. Chișinău, au fost depistate mărfuri de larg consum introduse prin contrabandă pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele menționate prin modalitatea descrisă mai sus, *(mărfuri care au fost indicate în actul de punere sub învoiuire)*

Potrivit raportului Secției reglementări tarifare și netarifare a Biroului vamal Chișinău din 23.10.2017, valoarea în vamă a mărfurilor depistate în mijlocul de transport de model „Mercedes Sprinter” cu numerele de înmatriculare KII 457 a fost estimată la suma totală de 1 056 525,00 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Ulterior, tot la indicația și sub supravegherea lui Spian Alexandru, Popînin Igor, precum și a altor personae la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, o altă parte din marfa depozitată în satul Ciobruciu din regiunea Transnistreană a Republicii Moldova, în noaptea de 29 spre 30.09.2017 a fost preluată în continuare de către Pungă Vitalie, care era ajutat de către Bolandău Ivan, Bocan Mihail și Bolandău Nicolai, aceștia utilizând mijloacele de transport de model „Mercedes Vito” cu numerele de înmatriculare HUW 665, „Opel Vectra” cu numerele de înmatriculare SVAO 157 și „Volkswagen Sharan” cu numerele de înmatriculare ANAP 387, precum și de către alte persoane la moment neidentificate de organul de urmărire penală, care, trecându-le în partea dreaptă a Nistrului și deplasându-se pe drumurile de ocolire a posturilor vamale interne de control, le-au transportat parțial la depozitul amplasat în mun. Chișinău, str. Cărbunarilor, 15/1 și parțial la domiciliul lui Cojocari Alexandru din mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Victoriei, 12, de unde urmau a fi repartizate în continuare de către Igor Popînin, Spian Alexandru, Cibric Alexandru și Cojocari Alexandru, persoanelor fizice care le-au procurat și au comandat transportarea acestora din Ucraina în Republica Moldova.

Pe parcursul transportării mărfurilor la depozitul din mun. Chișinău, str. Cărbunarilor, 15/1, Popînin Igor, asigura verificarea traseului cu ajutorul mijlocului de transport de model „Volkswagen Touran” cu numerele de înmatriculare RTJ 548.

Astfel, la 30.09.2017, aproximativ la ora 04:25, la depozitul amplasat în mun. Chișinău, str. Cărbunarilor, 15, unde se aflau Popînin Igor, Pungă Vitalie, Bolandău Ivan, Bocan Mihail și Bolandău Nicolai, tot acolo fiind parcate și mijloacele de transport de model „Mercedes Vito” cu numerele de înmatriculare HUW 665, „Opel Vectra” cu numerele de înmatriculare SVAO 157 și „Volkswagen Sharan” cu numerele de înmatriculare ANAP 387 și „Volkswagen Touran” cu numerele de înmatriculare RTJ 548, imediat după descărcare, au fost depistate mărfuri de larg consum introduse prin contrabandă pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele menționate prin modalitatea descrisă mai sus, Tot atunci, la 30.09.2017, aproximativ la ora 08:50, la domiciliul lui Cojocari Alexandru amplasat în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str. Victoriei, 12, au fost depistate mărfuri de larg consum introduse prin contrabandă pe teritoriul

Republicii Moldova de către persoanele menționate prin modalitatea descrisă mai sus.

Potrivit rapoartelor Secției reglementări tarifare și netarifare a Biroului vamal Chișinău din 23.10.2017 și din 20.12.2017, valoarea în vamă a mărfurilor depistate în depozitul din mun. Chișinău, str. Cărbunarii, 15/1 au fost estimate la suma totală de 578 671,00 lei, iar valoarea în vamă a mărfurilor depistate la domiciliul lui Cojocari Alexandru a fost estimate la suma totală de 103 934,00 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, potrivit învinuirii formulate Spian Alexandru Ion și Popînin Igor, acționând cu intenție în cadrul grupului criminal organizat creat în acest scop, au comis trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, eludându-se controlul vamal, de două sau mai multe persoane, în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 46 și art. 248 al. (5) lit. b) și d) din Codul penal.

În ședință de judecată inculpații Pungă Vitalie Victor, Bolandău Ivan Danil, Bocan Mihail Vasile, Bolandău Nicolai Vladimir au înaintat cereri prin care au solicitat examinarea cauzei penale în privința lor în conformitate cu prevederile art. 364/1 Cod procedură penală, indicînd că recunosc săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

De menționat că inculpații Spian Alexandru, Popînin Igor, Cojocaru Alexandru și Cibric Alexandru a declarat că doresc ca cauza penală să fie examinată în procedură generală, deoarece nu recunosc vinovăția în cele incriminate.

Mai mult ca atît, apărarea inculpaților Spian Alexandru și Popînin Igor, în ședință preliminară a depus în condițiile reglementărilor procesual - penale o referință la rechizitoriu, prin care a invocat admiterea încălcărilor la instrumentarea cauzei penale, precum și existența certă a multiplelor dubii în probarea vinovăției inculpaților de comitere a infracțiunii incriminate, fapt care pune în evidență caracterul neîntemeiat al învinuirii aduse acestuia.

Esența prezentei excepții de neconstituționalitate constă în faptul de a pune în esență complicațiile pe care le determina aplicarea procedurii simplificate adică cea reglementată de art. 364/1 Cod procedură penală și anume în cauzele cu mai mulți inculpați, dintre care unii apelează la aceasta procedura, iar ceilalți nu.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În speță, se invocă neconstituționalitatea normelor legale sus indicate din perspectiva încălcării principiilor statului de drept și anume cel al legalității, al securității raporturilor juridice, al principiului prezumției nevinovăției.

Astfel, prin dispozițiile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală se consfințește un deziderat de bază și anume că Republica Moldova **este un stat de drept.**

În strânsa concordanta cu prevederile constituționale enunțate, statul de drept își exercita puterea în conformitate cu legea, și pe cale de consecință urmează să aibă la baza activității sale un cadru legislativ adecvat, care să reglementeze armonios raporturile în ansamblul lor.

Realizarea practică a acestui deziderat constă în obligația generală, impusă tuturor subiecților de drept, inclusiv puterii legislative și executive, care, în activitatea de legiferare, trebuie să respecte Legea fundamentală a țării și să asigure calitatea legislației și conferirea coerenței întregului sistem normativ.

În acest fel, se impune autorității legiuitoare și celei executive să asigure că activitatea de legiferare să se realizeze în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală, totodată, să fie asigurată calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta și aplica corect legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă și anume pentru a oferi securitate juridică destinatarilor săi.

Astfel, în strânsă legătură cu proclamarea statului de drept prin norma constituțională sus – menționată, intervine un alt principiu și anume cel al securității juridice, care la fel reprezintă un pilon al dezideratului menționat.

Fără a fi consacrat expres de normele constituționale, fiind mai degrabă o creație a jurisprudenței, acesta constituie, deopotrivă de după cum am indicat, un principiu fundamental al statului de drept, stat care este apreciat în bună măsură în funcție de calitatea legilor sale. Acest principiu se referă la predictibilitatea soluției judiciare, aflându-se în strânsă legătură cu spețele concrete aduse în fața organelor de drept și a instanțelor de judecată.

Din perspectiva asigurării calității legii, se pot identifica trei repere:

- a) respectarea prezumției de nevinovăție din perspectiva îndeplinirii criteriilor pentru asigurarea unui proces echitabil;
- b) respectarea principiului previzibilității legii din perspectiva legalității;
- c) predictibilitatea soluției judiciare, subsumată principiului securității juridice.

Lipsa calității și previzibilității prevederilor legale enunțate, care își aplicabilitate în cadrul procesului penal de care am indicat, subminează realizarea practică a garanției reprezentate de principiul prezumției nevinovăției proclamat de art. 21 al Constituției R. Moldova.

De altfel, acest principiu al prezumției nevinovăției este un pilon al procesului penal, fiind reglementat prin art. 8 alin. (1) Cod procedură penală, fiind indicat că *persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.*

Este evident că pentru a fi aplicat în înțelesul său, un act normativ trebuie să fie precis, previzibil și în deplină concordanță cu întreg sistem legislativ și totodată să asigure de de după cum am afirmat mai sus, securitatea juridică a destinatarilor săi.

În opinia mea, în acord cu principiul general al legalității, care la fel reprezintă un pilon de bază a statului de drept, este necesară asigurarea accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le respecte pentru asigurarea acestor exigențe.

Principiul previzibilității impune ca autoritățile publice să reglementeze relațiile sociale prin adoptarea de acte normative care să intre în vigoare, în cazuri justificate, după trecerea unei perioade rezonabile de timp, cu aducerea în concordanță a altor reglementări legale, astfel încât să permită oricărei persoane să poată recurge la consultanță de specialitate în vederea adoptării unei atitudini potrivite.

Lipsa unei asemenea exigențe a normelor juridice determină o nesiguranță a raporturilor juridice, care poate avea ca efect vătămarea drepturilor subiecților de drept vizați de ipoteza normei legale.

Totodată, asigurarea securității juridice trebuie observată cu mai mare strictețe în cazul regulilor cu implicații și consecințe restrictive pentru cetățenii Republicii Moldova.

De aceea, în condițiile în care prin prevederile legale criticate sunt create premise privind încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale în modul în care ma descris, este necesară înlăturarea acestora prin declararea neconstituționalității.

În asemenea situație, se impune a fi obiect de analiză minuțioasă, întrebarea și anume în ce măsură procedura reglementată de art. 364/1 Cod procedură penală, afectează drepturile altor persoane, implicate înca în procedura de judecata de drept comun, cum poate fi evitată încălcarea

prezumției de nevinovăție a inculpaților care nu optează să uzeze de procedura simplificată și, nu în ultimul rând, dacă această instituție este suficient reglementată și oferă suficiente garanții în vederea respectării drepturilor și intereselor celor indicați mai sus.

În opinia mea, de după cum am indicat mai sus, aceste dispoziții procesual - penale sunt lipsite de claritate și previzibilitate, fiind contrare prevederilor constituționale sus indicate.

În acest sens, este necesar de a se atrage atenția și asupra faptului că potrivit redacției în vigoare a acestor prevederi procesual - penale, posibilitatea acordată judecătorului de a respinge cererea de examinare a cauzei în procedură simplificată (*în special în cauzele penale cu mai mulți inculpați*) și de judecare în această procedură simplificată nu este dublată de criteriile obiective pe care acesta trebuie să le aibă în vedere.

Astfel, textul legal sus - indicat nu instituie limitele înăuntrul cărora judecătorul poate respinge cererea, competența acordată judecătorului putându-se transforma într-un abuz care nu poate fi cenzurat.

În asemenea situații și anume când într-o cauză penală o parte dintre inculpați solicită aplicarea procedurii prevăzute de art. 364/1 Cod procedură penală, iar alții nu, instanța de judecată este pusă într-o situație inedită, datorată faptului că soluția de admitere a cererii respective, deschide calea unui șir de complicații procedurale, din care nu se poate ieși fără compromisuri substanțiale.

Astfel, în asemenea situații în prim plan apar aspectele legate de respectarea regulilor privind dreptul la un proces echitabil în privința tuturor inculpaților și anume în privința celor ce nu au optat pentru examinarea cauzei penale în procedură simplificată.

În această ordine de idei, este necesar de precizat ca hotărârea de condamnare dată în urma procedurii prevăzute de art. 364/1 Cod procedură penală, este una prin care instanța își însușește integral teza rechizitoriului, iar judecătorul neavînd posibilitatea de a reține altă stare de fapt decît cea descrisă în actul de sesizare înaintat de către acuzare.

Prin urmare, sentința adoptată ca urmare a examinării cauzei penale în conformitate cu procedura stabilită la art. 364/1 Cod procedură penală, nu este doar una prin care este condamnat inculpatul/inculpații respectivi și anume cei care au uzat de procedura simplificată, ci și una prin care instanța validează pe deplin actul de pune sub învinuire și probele administrate de către organul de urmărire penală, inclusiv în privința situației de fapt, fiind, practic, imposibil să revina asupra acesteia printr-o altă hotărâre dată după finalizarea cercetării judecătorești ce îi vizează pe ceilalți inculpați.

Mai mult, admițând că judecătorul ce examinează cauza penală în privința inculpaților ce nu au solicitat examinarea cauzei penale în conformitate cu prevederile art. 364/1 Cod procedură penală, va pronunța o soluție de achitare sau chiar de condamnare în privința acestora, în cuprinsul acestei soluții reținând o alta stare de fapt decăt cea descrisă în sentința pronunțată în privința inculpaților ce au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, devin incidente dispozițiile legale privind revizuirea hotărârilor judecătorești care nu se pot concilia, conform art. 458 alin. (1) pct. 3) Cod procedură penală.

Altfel spus, o nouă hotărâre, diferită de cea pronunțată anterior este, *a priori*, supusă revizuirii, efectul fiind desființarea ambelor hotărâri și reluarea judecății.

De altfel, într-o logica a absurdului, ambele proceduri judiciare pot rămâne eficiente numai în măsura în care se conciliază, adică în măsura în care și cea de-a doua îmbrățișează teza expusă de către acuzare în rechizitoriu.

Șansele pronunțării și punerii în executare a unei hotărâri diferite sunt, deci, nule, soluția „acceptabila” pentru instanța de judecată ce examinează cauza penală în privința inculpaților ce nu au optat pentru procedura simplificată, în aceste împrejurări fiind de a confirma din nou acuzația astfel cum este ea descrisă în actul de învinuire expusă în rechizitoriu.

Astfel, în cauzele penale cu mai mulți inculpați, din perspectiva asigurării respectării pe deplin a dreptului la apărare și respectarea prezumției de nevinovăție, cercetarea judecătorească se impune a fi deplină cu examinarea în procedură de judecată clasică.

În acest fel, se va asigura și valorifica libertatea autorității judiciare de a stabili existența și circumstanțele faptelor și întrunirea condițiilor de atragere la răspundere penală, fără constrângerea impusă de o astfel de procedură ca cea simplificată.

La fel, consider pertinent a indica și argumentul legat de faptul că odata stabilit, în cadrul primei judecați, ca nu este necesară administrarea de probe noi sau readministrarea probelor de la urmărirea penală pentru dovedirea acuzațiilor, judecătorul ce a examinat cauza potrivit procedurii simplificate și-a spus părerea cu privire la utilitatea și relevanța acestora, în cealaltă procedură ce urmează, o eventuală admitere avînd doar rolul de a formaliza procedura de drept comun.

În același timp, chiar prima hotărîre ar putea fi pusă sub semnul îndoielii, dacă sunt admise probe în cauza rămasă pe rol pentru a dovedi, de exemplu, elementele constitutive ale infracțiunii pentru care ceilalți inculpați au fost deja condamnați.

În mod normal în cauza penală în care există mai mulți inculpați și o parte din acestea nu recunosc vinovăția și nu doresc examinarea cauzei în conformitate cu procedura simplificată și există multiple dubii cu privire la comiterea de către acestea a infracțiunilor incriminate, instanța de judecată urmează a respinge în baza unor criterii obiective și rezonabile, cererea formulată de inculpat/inculpați de examinare a cauzei în conformitate cu procedura simplificată, întrucît ceea ce prevalează este existența unui proces echitabil, despre care nu se poate vorbi în măsura în care se neagă principiul aflării adevărului.

Este evident că nu simpla recunoaștere a învinuirii, chiar și integrală, este determinantă pentru a se da eficiență unui proces echitabil desfășurat în limitele legalității și imparțialității, aceasta constituind doar o condiție

procedurală, ci stabilirea vinovăției inculpatului cu privire la faptele reținute în sarcina sa.

Astfel, judecătorul nu este obligat, în absența convingerii cu privire la sinceritatea inculpatului - chiar dacă acesta recunoaște în totalitate faptele reținute în sarcina sa -, să admită cererea formulată de inculpat, ceea ce reprezintă o materializare a principiului înfăptuirii justiției de către instanțele judecătorești.

Prin urmare, instanța este obligată de a respinge cererea inculpatului/inculpaților, chiar și în condițiile unei recunoașteri totale a faptelor reținute în sarcina sa și anume atunci când nu este lămurită asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei și consideră că judecata nu poate avea loc numai în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, ci trebuie să se facă potrivit dreptului comun.

Anume asemenea situații urmează a fi reglementate de către legiuitor în limitele normelor de procedură penală de care am menționat.

Astfel, inculpații ce nu au recunoscut, în sensul neînșurării rechizitoriului, sunt lipsiți de dreptul la apărare în virtutea argumentelor de care am expus mai sus, astfel cum acesta este garantat de art. 6 parag. 3 lit. d) din Convenția Europeană.

Consider întemeiat că aceste reglementări procesual - penale ar urma să conțină în mod expres prevederile potrivit cărora examinarea cauzei în procedură simplificată în privința unor inculpați nu poate aduce atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților ce nu pledează pentru o asemenea procedură.

O alta problema determinată de incoerența legislativă ce vizează această procedură este lipsa unei cauze legale de reducere a pedepsei pentru situația în care inculpatul recunoaște în parte acuzațiile (de pildă, nu recunoaște toate faptele reținute în sarcina sa sau contestă circumstanțele descrise în rechizitoriu), iar instanța, în urma cercetării judecătorești, concluzionează că faptele au fost săvârșite conform

recunoașterii inculpatului, iar nu conform rechizitoriului. Într-o atare teză, deși inculpatul a recunoscut, nu beneficiază de același regim sancționator, doar pentru că rechizitoriul este diferit, raportat la recunoașterea inculpatului.

O astfel de inegalitate de tratament nu ar putea fi justificată nici prin aceea că procedura a fost una de drept comun, deoarece beneficiul funcționează și pentru inculpații cărora le este respinsă cererea, judecata se desfășoară în condiții obișnuite, iar în final teza acuzării este validată prin hotărâre judecătorească.

Ipotetic, este posibil ca o astfel de situație să rezulte chiar și fără administrarea de probe noi sau readministrarea celor deja efectuate. Chiar și atunci însă când s-ar proceda la administrarea de probe în faza judecății, nimic nu justifică diferența de regim sancționator și lipsa unui text care să acorde beneficiul reducerii pedepsei unui inculpat aflat în această situație, în privința căruia instanța a infirmat parțial rechizitoriul, validând declarația sa.

Concluzia ce se desprinde din analiza dispozițiilor legale menționate anterior este că procedura simplificată prevăzută de art. 364/1 Cod procedură penală, suferă încă de o reală lipsă de reglementare, ducând la încălcarea dreptului la un proces echitabil pentru coinculpații ce nu au uzat de reglementările speciale și impunând inculpaților solicitanți să își însușească integral actul de sesizare, sub constrângerea imposibilității de a beneficia de dreptul la apărare și obținerea unei alte soluții, precum de cauza legală de reducere a pedepsei, chiar dacă o eventuala recunoaștere parțială ar fi validată de instanță.

În susținerea opiniei de neconstituționalitate a reglementărilor art. 364/1 Cod procedură penală, în redacția existentă constă și în faptul că dreptul la apărare ar fi înlocuit cu dreptul la aliniere la gândirea, cunoștințele profesionale și conștiința procurorului și că monopolul acestuia asupra administrării probelor în faza de urmărire penală, extins - prin consimțământul inculpatului - și la faza de judecată, este transformat, într-un mod nedorit de legiuitor și inacceptabil constituțional, în

desființarea practică a apărării inculpatului, care nu mai poate pune în discuție niciun aspect neclar, echivoc sau chiar contrar realității evidente.

Mai mult ca atât, valorizarea nemăsurată a gândirii autorului rechizitoriului absoarbe practic prerogativa instanței de judecată de a discerne în aflarea adevărului și că libertatea judecătorului de a interpreta faptele reținute în rechizitoriu, de a stabili caracterul lor infracțional sau lipsa acestuia, precum și de a da dezlegările corecte este redusă la pecetluirea unei stări de fapt elaborate de reprezentantul părții acuzării.

Prin urmare, este cert că prin aceste reglementări procesual – penale în redacția existentă, este prezentă o încălcare a principiului egalității în fața legii, a accesului liber la justiție, a dreptului la apărare precum și a principiului prezumției de nevinovăție.

Consider întemeiat că aceste prevederi legale sunt neconstituționale fiind raportate la articolele 16 alin. (2), 21, 26 alin. (1), 54 din Constituția R. Moldova.

V. Prevederile relevante din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

În baza Hotărîrei menționate Curtea Constituțională a hotărît în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova coraborat cu art. 20, 115, 116 din Constituție:

- În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui R. Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți, sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct

- Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza;
- Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temenicii sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:
    - 1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova;
    - 2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
    - 3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
    - 4) Nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.
  - Pînă la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărîrei, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza în temeiul aplicării directe a art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

VI. Prevederile relevante din Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernămînt a statului este republica.
- (3) **Republica Moldova este un stat de drept**, democratic, în care

demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 7 **Constituția, Lege Supremă**

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16 **Egalitatea**

Alin. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 21 **Prezumția nevinovăției**

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 26 **Dreptul la apărare**

Alin. (1) Dreptul la apărare este garantat.

VII. EXPUNEREA CERINȚELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

S O L I C I T:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale;
  - Exercițarea controlului constituționalității prevederilor legale conținute în art. 364/1 alin. (1) *Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin*

înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

alin. (2) Judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decât dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe.

alin. (3) În cadrul ședinței preliminare sau pînă la începerea cercetării judecătorești, instanța îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvîntul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate.

(4) Instanța de judecată admite, prin încheiere, cererea dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sînt stabilite și dacă sînt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului.

(5) În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care pot lua încă o dată cuvîntul în formă de replică.

(6) În caz de admitere a cererii privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, sentința se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol.

(7) În caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin. (1), dispozițiile art. 382-398 se aplică în mod corespunzător. Partea introductivă a sentinței conține, pe lîngă datele expuse la

art. 393, mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(8) Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

(9) În caz de respingere a cererii, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală, raportate la articolele 16 alin. (2), 21, 26 alin. (1), 54 din Constituția R. Moldova.

IX. DOCUMENTE ANEXATE

Anexă: Materialele cauzei penale.

X. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare că informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Avocat

Iurie BARGAN